

USTAWA

o Narodowym Funduszu Hipotecznym

(Projekt)

Rozdział I

(Podstawa materialno-prawna wyceny wartości sumarycznej wszystkich kopalin (złóż surowców naturalnych) stanowiących własność Narodu Polskiego.)

Art.1

1. Ustawa, zwana w skrócie ustawą o "NFH", ustala metodę analityczną oraz wg tej metody dokonuje przybliżonej wyceny wartości sumarycznej, podanej w polskich złotych, wszystkich kopalin (złóż surowców naturalnych) wg definicji art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze - Dz. U. 2011 Nr 163 poz. 981 z późn. zm. Wycena ta stanowi podstawę materialno-prawną do powołania Narodowego Funduszu Hipotecznego jako "NFH", będącego własnością Narodu Polskiego, na zasadzie współwłasności łącznej - ale bez prawa zniesienia współwłasności wg norm cywilnoprawnych ze względu na nadrzędny interes publiczny, gwarantujący stabilność środków gromadzonych w "NFH" oraz ochronę wszystkich obywateli w zakresie ich podstawowych praw konstytucyjnych, z zastrzeżeniem warunku z art. 4 ust. 2 tej ustawy.

2. Podstawę prawną własności wszystkich kopalin (złóż surowców naturalnych), należących w całości do Narodu Polskiego wg ustalonej wartości sumarycznej, stanowi Konstytucja RP - w tym Jej art. 1: "Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli."

3. Podstawą materialną wartości sumarycznej, o której jest mowa w ust. 1 tego paragrafu, jest "łączna wielkość wszystkich zasobów złóż", czyli wszystkie zidentyfikowane, i zmierzone - w tonach lub metrach sześciennych - pod względem zasobności oraz wydajności, kopaliny (złoża surowców naturalnych), znajdujące się w ziemi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - lub wydobyte na powierzchnię w ramach własności górniczej, o której mówi art. 10 ust. 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze - których szczegółowy i bieżący rejestr zobowiązany jest prowadzić Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). Prezes (PIG-PIB) jest stałym członkiem Najwyższej Rady "NFH".

4. Podstawą wyceny wartości sumarycznej, o której jest mowa w ust. 1 tego paragrafu, są ceny jednostkowe poszczególnych rodzajów kopalin (złóż surowców naturalnych) wyrażone w polskich złotych wg obowiązujących jednostek miar podstawowych (tona, metr sześcienny), z uwzględnieniem wskaźników cenowych jakie utrzymują się na rynkach towarowych w obrocie handlowym, krajowym oraz międzynarodowym.

5. Podstawę materialno-prawną wyceny wartości sumarycznej stanowi dokument w postaci fachowego (ekspertskiego) audytu, opisującego i szacującego "łączną wielkość wszystkich

zasobów złóż" kopalin, opartego na wiarygodnej dokumentacji geologicznej, potwierdzającej rodzaj i skalę zasobności oraz wydajności poszczególnych kopalin (złóż surowców naturalnych), a także koszt wydobycia oraz potencjalny przychód ze sprzedaży. Fachowy (eksperski) audyt sporządza niezależna firma audytorska o renomie międzynarodowej, specjalizująca się w tego rodzaju pracach.

6. Ogólna wycena wartości sumarycznej, podana w fachowym (eksperskim) audycie, stanowi podstawę materialno-prawną potencjalnych zasobów finansowych Narodowego Funduszu Hipotecznego (NFH), gromadzonych na koncie bankowym (NFH) w Narodowym Banku Polskim (NBP), od momentu wejścia ustawy w życie.

7. Źródłem finansowania (NFH) jest eksploatacja i sprzedaż wszystkich kopalin (złóż surowców naturalnych) wg przyjętych regulacji ustawowych, w szczególności *ustawy Prawo geologiczne i górnicze*. W tym celu ustawa dopuszcza jednorazową emisję przez NBP określonej sumy środków płatniczych, w polskiej walucie, odpowiadającej wysokości 10% kwoty, liczonej od ogólnej wyceny wartości sumarycznej jaka widnieje w fachowym (eksperskim) audycie, o którym jest mowa w art. 1 ust. 5 tej ustawy.

8. Emisji określonej sumy środków płatniczych, o której jest mowa w ust. 7 tego paragrafu, dokona Narodowy Bank Polski (NBP) na podstawie odrębnego zarządzenia Prezesa NBP, w terminie 30 dni, od momentu wejścia niniejszej ustawy w życie.

Rozdział II

(Początkowy kapitał "NFH")

Art. 2

1. Ustawa ustala początkowy kapitał "NFH" w wysokości 10 % kwoty, podanej w polskich złotych, liczonej od ogólnej wyceny wartości sumarycznej jaka widnieje w fachowym (eksperskim) audycie, o którym jest mowa w art. 1 ust. 5 ustawy. Kapitał początkowy stanowią środki pieniężne uzyskane z emisji określonej sumy środków płatniczych, o której jest mowa w ust. 8 art. 1 ustawy.

2. Ustawa upoważnia Prezesa NBP do wydania zarządzenia w przedmiocie dokonania przez NBP, w ramach racjonalnej polityki monetarnej na rynku wewnętrznym, jednorazowej emisji 4-6 bilionów złotych, stanowiących 10% kwoty, liczonej od ogólnej wyceny wartości sumarycznej jaka widnieje w fachowym (eksperskim) audycie.

3. Środki pieniężne, pochodzące z zarządzanej emisji Prezesa NBP i stanowiące początkowy kapitał "NFH", podlegają w całości zwrotowi do NBP. Zwrot środków pieniężnych z kapitału początkowego następował będzie sukcesywnie, z uwzględnieniem tempa eksploatacji (wydobycia) kopalin (surowców naturalnych) oraz sprzedaży tych surowców na rynku krajowym i zagranicznym.

Art. 3

1. Stosownie do postanowień art. 1 ust. 7 ustawy, "NFH" ma wyłączne prawo do gromadzenia - na utworzonym do tego celu koncie bankowym w NBP - wszystkich wpływów finansowych z eksploatacji i sprzedaży wszystkich kopalni (złóż surowców naturalnych), opisanych w fachowym (eksperckim) audycie, o którym jest mowa w niniejszej ustawie; przy czym ustawa dopuszcza, że dochodowość eksploatacji kopalni (złóż surowców naturalnych) będą regulować szczegółowe wyliczenia ekonomiczne, uwzględniające stopień trudności technologicznych występujących w górnictwie oraz wartość danego surowca na rynku w obrocie krajowym i międzynarodowym. Ustawa wyklucza stosowanie cen zaniżonych (tzw. dumping).
2. Do procesu eksploatacji (wydobycia) kopalni (złóż surowców naturalnych), stosownie do ilości i ich rodzaju, wykorzystywane będą w pierwszej kolejności polskie ośrodki naukowe oraz podmioty gospodarcze, spełniające warunki dopuszczenia jakie wynikają z innych przepisów w zakresie przyznawania uprawnień koncesyjnych. Ustawa przewiduje, że koszty eksploatacyjne nie mogą przekraczać 50% wartości rynkowej wydobytego surowca. Zaleca się daleko idącą staranność eksploatacyjną oraz dbałość o jak najwyższą opłacalność ze sprzedaży, lub dalszego przetworzenia technologicznego, danego rodzaju surowca naturalnego (kopaliny).
3. Ustawa zobowiązuje ośrodki naukowe oraz inne podmioty gospodarcze, biorące udział w procesie eksploatacji kopalni (złóż surowców naturalnych), do przestrzegania najwyższych standardów technologicznych i wymogów ekologicznych jakie wynikają z innych aktów prawnych.
4. Do procesu eksploatacji (wydobycia) kopalni (złóż surowców naturalnych) bezpośrednie zastosowanie ma ustawa *Prawo geologiczne i górnicze*, w zakresie przestrzegania warunków koncesyjnych oraz wymogów technologicznych.
5. Ustawa wprowadza przymusowy system koncesyjny dla podmiotów gospodarczych (polskich i zagranicznych), starających się o uzyskanie zgody na rozpoczęcie poszukiwań oraz późniejszą eksploatację danego rodzaju kopalni jakie są uwzględnione w dokumencie koncesji. A szczegółowe zasady i warunki tego systemu określi Prezes Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-PIB) w drodze zarządzenia, działającego w porozumieniu z Prezesem rady Ministrów oraz Prezesem "NFH".
6. Funkcje nadzorcze nad procesem eksploatacji (wydobycia) kopalni ze złóż surowców naturalnych sprawuje Prezes (PIG-PIB), za wiedzą Prezesa Rady Ministrów działającego w porozumieniu z Prezesem "NFH".
7. Poza funkcją bezpośredniego nadzoru, ustawa dopuszcza dodatkową kontrolę przysługującą Prezesowi Rady Ministrów oraz Prezesowi "NFH" nad wszelkimi czynnościami

dotyczącymi samego procesu eksploatacji (wydobycia) kopalin ze złóż surowców naturalnych, w ramach posiadanych obowiązków służbowych.

8. Natomiast kontrolę nad sprzedażą kopalin ze złóż surowców naturalnych, w imieniu "NFH", sprawuje właściwy minister gospodarki, za wiedzą Prezesa Rady Ministrów działającego w porozumieniu z Prezesem "NFH".

9. Prezes "NFH", w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów, sporządza coroczne sprawozdanie z dokładnych wyliczeń kosztów eksploatacyjnych oraz wpływów finansowych na dany rok kalendarzowy, które to sprawozdanie przedkłada do zaopiniowania Najwyższej Radzie "NFH". Przewodniczący Najwyższej Rady "NFH", zaopiniowane sprawozdanie, przekazuje niezwłocznie Marszałkowi Sejmu, który z kolei poddaje to sprawozdanie pod ocenę posłów na najbliższym posiedzeniu Sejmu RP. Posłowie, w ramach swoich uprawnień poselskich, mogą zgłaszać swoje uwagi i zastrzeżenia co do ustaleń i wyliczeń finansowych zawartych w sprawozdaniu, domagając się ewentualnych wyjaśnień w trybie przewidzianych interpelacji poselskich.

10. Sejm, zwykłą większością głosów, zatwierdza lub nie przedłożone sprawozdanie Prezesa "NFH". W sytuacji nie zatwierdzenia sprawozdania z przyczyn formalnych, Prezes "NFH" ma 30 dni na dokonanie ewentualnych prawek lub uzupełnień, a poprawione sprawozdanie kieruje już bezpośrednio do Marszałka Sejmu, w celu jego zatwierdzenia przez Sejm.

11. Gdy Sejm ponownie nie zatwierdzi tego sprawozdania, sprawa niezwłocznie trafia do Najwyższej Izby Kontroli (NIK), w celu podjęcia szczegółowej kontroli. Wynik z kontroli NIK przesądzi o ewentualnych uchybieniach lub błędach zawartych w sprawozdaniu Prezesa "NFH", a skala lub rodzaj ewentualnych nieprawidłowości może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub karnego wobec osób winnych, którzy dopuścili się naruszeń prawa w związku z obowiązywaniem tej ustawy.

12. NIK ocenia sprawozdanie Prezesa "NFH", niezatwierdzone przez Sejm, wg wymaganego kryterium należytej staranności, zgodności z niniejszą ustawą oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy, a także innymi regulaminami lub uchwałami Najwyższej Rady "NFH".

Rozdział III

(Podstawowe cele "NFH")

Art. 4

1. Do podstawowych zadań "NFH" należy:

a) udzielenie poręczeń kredytowych dla polskich podmiotów gospodarczych, którzy w sposób racjonalny realizują podejmowane przedsięwzięcia inwestycyjne lub cele gospodarcze, w ramach przyjętych projektów rządowych lub indywidualnie, rozliczając się w polskim systemie podatkowym.

b) udzielenie niskooprocentowanych pożyczek hipotecznych polskim obywatelom, którzy z przyczyn losowych decydują się przenieść na majątek "NFH" swoje nieruchomości, z zagwarantowanym prawem dożycia. Podstawą udzielenia takiej pożyczki hipotecznej jest trudna sytuacja materialna obywatela polskiego, mieszkającego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, który dysponuje prawem własności do nieruchomości, a którego nie stać na bieżące ponoszenie kosztów utrzymania. Wysokość pożyczki hipotecznej nie może przekroczyć 80% wartości nieruchomości, wyliczonej przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego w oparciu o metodę odtworzeniową. Wszelkie nieprawidłowości w opisie i oszacowaniu nieruchomości podlegają rygorowi odpowiedzialności zawodowej lub karnej. Środki z pożyczki hipotecznej wypłacane są w miesięcznych ratach, z których pożyczkobiorca w pierwszej kolejności opłaca bieżące opłaty eksploatacyjne zajmowanej nieruchomości. Tryb udzielania pożyczek hipotecznych określi właściwy regulamin opracowany przez Prezesa "NFH" i zatwierdzony przez Najwyższą Radę "NFH".

c) Udzielanie nieoprocentowanych pożyczek Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w sytuacji pojawienia się trudności budżetowych, w danym roku kalendarzowym, w zakresie gwarantowanych wypłat świadczeń rentowych i emerytalnych, o ile wpływy budżetowe okażą się niewystarczające by świadczenia te mogły być realizowane na bieżąco. Ustawa przewiduje możliwość umorzenia takiej pożyczki, jeżeli takie rozwiązanie nie wpłynie negatywnie to stabilność finansową "NFH", a budżet państwa nie będzie mógł nadrobić poniesionych strat.

d) Współpraca z bankami komercyjnymi, działającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie udzielania poręczeń kredytowych dla polskich podmiotów gospodarczych. Zasady i tryb udzielania poręczeń kredytowych będzie regulował właściwy regulamin, opracowany przez Prezesa "NFH" i zatwierdzony przez Najwyższą Radę "NFH".

e) Współfinansowanie strategicznych projektów inwestycyjnych, opracowywanych przez rząd polski w ramach długookresowych programów rozwojowych i innowacyjnych. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi rodzaj, i sposób realizacji, strategicznych projektów inwestycyjnych.

2. "NFH" nie może:

f) Wykorzystywać swoich środków finansowych w innym celu niż to jest wskazane w ust. 2 lit. (a-e) tego paragrafu.

g) Zaciągać zobowiązań poprzez np. emisję obligacji skarbowych, zastrzeżonych dla resortu finansów.

Rozdział IV

(Organizacja i funkcjonowanie "NFH")

Art. 5

1. Ustawa określa podstawy prawne oraz ustala organizację i strukturę kadrową oraz zasady funkcjonowania "NFH". Czas trwania "NFH" jest nieograniczony. Nie przewiduje się upadłości ani likwidacji "NFH" z powodu np. utraty płynności finansowej, ponieważ o kondycji finansowej "NFH" decydują zdolności eksploatacyjne oraz dochodowość kopalni, pozyskiwanych ze złóż surowców naturalnych, a także zasób nieruchomości zgromadzonych w gminnych funduszach nieruchomości, będących uzupełniającą podstawą materialno-prawną działalności "NFH".
2. "NFH" ma osobowość prawną, jest polskim podmiotem prawnym działającym na podstawie niniejsze ustawy, i w całości stanowi własność Narodu Polskiego.
3. "NFH" może zaciągać zobowiązania do wysokości posiadanych środków pieniężnych.
4. "NFH" może tworzyć, w strukturze własnościowej, gminne fundusze nieruchomości podległe Prezesowi "NFH", które obejmować będą składniki majątkowe (nieruchomości) przejęte w wyniku dokonywanych czynności prawnych na rzecz obywateli polskich, związanych z realizacją podstawowych zadań wskazanych w art. 4 ust. 1 lit. (b). Tryb powoływania i funkcjonowania gminnych funduszy nieruchomości określi rozporządzenie Rady Ministrów, będące aktem wykonawczym do niniejszej ustawy.
5. Władzami "NFH" są: Najwyższa Rada składająca się z 50 członków wybieranych corocznie w drodze losowania spośród przedstawicieli samorządu terytorialnego szczebla gminnego (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast) oraz Prezes.
6. Prezes "NFH" wybierany na 5 letnią kadencję spośród 5 kandydatów, zgłoszonych (po jednym kandydacie) przez Sejm, Senat, Prezydenta RP oraz dwóch kandydatów wyłonionych przez obywateli, którzy uzyskali najwyższą liczbę głosów poparcia.
7. Tryb wyboru Prezesa określi uchwała Rady Najwyższej, której treść zostanie poddana konsultacjom społecznym, która dla jej ważności wymaga dodatkowej akceptacji Sejmu w drodze głosowania zwykłą większością głosów.
8. Prezes, w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów, realizuje politykę kadrową "NFH" wg zaleceń Rady Najwyższej oraz Sejmu.
9. Prezes reprezentuje "NFH" na zewnątrz wg zasad ogólnych przewidzianych w przepisach prawa.
10. Kandydaci na stanowiska kierownicze w "NFH" muszą posiadać wykształcenie wyższe, przynajmniej na poziomie licencjata, oraz cieszyć się dużym zaufaniem w środowisku lokalnym. Powinni mieć co najmniej 2 letnie doświadczenie zawodowe na rynku pracy jako usługodawcy lub osoby wykonujące samodzielne wolny zawód w branży ekonomicznej lub w obrocie nieruchomościami.

11. Kadencja Prezesa może ulec skróceniu z powodu dobrowolnej rezygnacji lub w wyniku nie uzyskania absolutorium udzielanego przez Radę Najwyższą, po zakończeniu okresu rozliczeniowego. Prezes traci zajmowane stanowisko w wyniku ewentualnych zarzutów niegospodarności, stwierdzonych przez NIK badającą sprawozdanie Prezesa "NFH" po jego nie zatwierdzeniu przez Sejm, stosownie do warunku zawartego w art. 3 ust. 11 i 12 ustawy.

12. Organizację i tryb funkcjonowania "NFH" określa niniejsza ustawa oraz statut opracowany i przyjęty przez pierwszy skład Rady Najwyższej, który wymaga dodatkowej akceptacji Sejmu, wyrażonej w drodze uchwały i zatwierdzonej zwykłą większością głosów. Wszelkie zmiany w statucie dokonywane są w drodze uchwały Rady Najwyższej, zaakceptowanej przez Sejm w drodze uchwały, podjętej zwykłą większością głosów.

Rozdział V

(Postanowienia końcowe)

Art. 6

1. Siedzibą władz "NFH" jest Miasto Puławy.

2. "NFH" może tworzyć biura terenowe na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, w zależności od potrzeb organizacyjnych. Biura terenowe podległe są Prezesowi. Organizację i funkcjonowanie biur terenowych określa statut, o którym jest mowa w art. 5 ust. 12 ustawy.

Art. 7

Ustawa wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw.

(Opracował: Antoni Ciszewski)